

PSSS - „POLJOSAVET” DOO - LOZNICA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, TRGOVINE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

AGROBILTEN

Broj X/2011

5.oktobar 2011.god.

tiraž 300 primeraka

Poljoprivredna savetodavna stručna služba
grada Loznica i opština Mali Zvornik, Krupanj
i Ljubovija

SADRŽAJ:

- SETVA OZIMIH STRNINA..... Dušan Despotović -3
- VAĐENJE, KLASIRANJE I ČUVANJE SADNICA.....Zlatica Krsmanović – 4
- PRIPREMA PRAZNIH SKLADIŠTA..... Radmila Čalić 5-6
- PROJEKTOVANJE SISTEMA ZA DEPONOVANJE STAJNJAKA Vujaklija Gordana
6-7
- KRATAK PREGLED CENA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA U SRBIJI7-8

Setva ozimih strnina

Optimalni agrotehnički rok za setvu ozimih strnina, počinje sa početkom oktobra meseca. Po redosledu, prvo se seje, ječam, tritikale a na kraju pšenica.

Jedna od najvažnijih mera u proizvodnji žita, koja je sa ekonomskog stanovišta najjeftinija a ima veliki značaj na prinos je optimalni rok setve.

Svedoci smo, da žita koj se kasnije poseju, daju manje prinose. Glavni razlog tome je njihovo slabo nicanje, koje povlači slabu realizaciju svih narednih faza u razvoju pšenice, tj ozimih strnih žita.

Optimalni rok setve ozimih žita:

ječam i tritikale: od 25. IX do 10 X

pšenice: od 1.X do 31.X.

Svako kašnjenje sa setvom daje slabije rezultate. Proizvođači, sa povećanom količinom semena u kasnijim rokovima setve, pokušavaju postići onaj planirani prinos iz redovnog roka. Iz toga proizilaze povećani troškovi proizvodnje, a proizvodnja je neizvesna.

Količina semena za setvu varira od niza faktora, kvaliteta osnovne obrade, niza spoljašnjih faktora i stresnih uslova, vremena setve i dubine setve.

Orijentacione količine semena se kreću od 180 do 250kg semena po hektaru. Sa početka optimalnog roka, krenuti sa manjim setvenim normama, dok kako vreme bude odmicalo, količinu semena treba povećavati, ali ne do beskonačnosti.

U setvi treba obezbediti od 450 do 550 klijavih zrna po m². Osnovni kriterijum pri određivanju norme treba da bude masa 1000 zrna.

Mineralnu ishranu treba obaviti kvalitetno i na vreme. Mešana hraniva treba uneti sa osnovnom obradom, a prihranu obaviti krajem zime na osnovu analize lakopristupačnog N u zemljištu, N- min metodom. Orijentacione količine N su od 50 do 70 kg/ha aktivne materije, P- 50 do 60 kg/ha aktivne materije, dok Kalijuma treba oko 40kg/ha aktivne materije. Na našem tržištu je gotovo nemoguće naći idealne formulacije đubriva za žita.

Iz tog razloga najviše se preporučuje MAP ili DAP u kombinaciji sa azotnim đubrivima.

Dubina setve treba da je od 3 do 5cm, a setvu je najbolje obaviti preciznim pneumatskim sejalicama.

Vađenje, klasiranje i čuvanje sadnica

Uskoro počinje vađenje sadnica voća u rasadnicima i prodaja sadnica za sadnju jesen 2011./proleće 2011.god.

Upozorenje: Sadni materijal kupovati samo u registrovanim rasadnicima i od poznatih proizvođača, a nikako na pijacama sadni materijal nepoznatog porekla. Najbolje bi bilo za podizanje zasada koristiti bezvirusni sadni materijal, posebno kada je reč o koštičavim voćnim vrstama kod kojih je posebno značajno prisustvo virusa.

Sadnice se u rasadnicima počinju vaditi u jesen, i vađenje može trajati sve do proleća, do kretanja vegetacije ako to vremenski uslovi dozvoljavaju. Sa vađenjem sadnica treba početi tek po opadanju lišća. Vrlo često proizvođači sami vrše defolijaciju, u tom slučaju treba obratiti pažnju na dozrevanje sadnice. Nedozrele sadnice nespремne ulaze u zimski period i takve su osetljive na niske temperature te često dolazi do izmrzavanja u trapu ili u rano proleće posle sadnje a pri pojavi prolećnih mrazeva. Ovakve sadnice kasnije kreću u proleće(ako ne izmrznu tokom zime), daju mali prirast tokom vegetacije i vrlo često se u prvoj godini osuše.

Vađenje sadnica se obavlja specijalnim traktorskim plugovima pomoću kojih se dobijaju neoštećene sadnice i postiže dobar učinak. Ručno vađenje je veoma sporo i naporno, posebno kod koštičavih voćnih vrsta. Pri vađenju sadnica obratiti pažnju na povređivanje korenovog sistema. Povađene sadnice ne treba držati na suncu i vetru, već ih brzo treba klasirati i trapiti. Prvu klasu čine sadnice sa dobro razvijenim korenovim sistemom bez oštećenja i sa dobrim rasporedom korenovih žila. Sadnice u prvoj klasi moraju biti prave, odgovarajuće visine i debljine, bez povreda i zdravstveno ispravne. Pre trapljenja sadnice obavezno obeležiti da kasnije ne dođe do zabune jer je u praksi vrlo čest slučaj da se sadnica prodaje pod nazivom jedne sorte a tek kada prorodi kupac vidi šta je posadio i da to ne odgovara njegovim zahtevima.

Posle vađenja i klasiranja što pre treba pristupiti trapljenju sadnica kako bi sadnice što manje gubile vlagu. Trapljenje može biti privremeno pri čemu je dovoljno da se korenov sistem prekrije zemljom i tako sačeka pravilno trapljenje. Za trapljenje se kopaju kanali dubine 30cm u koje se slažu sadnice i zatrpavaju zemljom ili supstratom, dobro nagaze i zagrmu. Trapovi treba da budu postavljeni na mestu zaštićenom od vetrova, nezabarenom, udaljenom od staja i vodotokova zaštićenom od miševa i voluharica.

Samo zdravstveno ispravne, kvalitetne, dobro čuvane i pravilno posađene sadnice mogu dati dobar prijem, a kasnije uz pravilnu i kompletnu agrotehniku zasada, dobar i kvalitetan rod.

PRIPREMA PRAZNIH SKLADIŠTA

Skladišta se povremeno prazne, jednom u toku godine, ako služe za trajno čuvanje proizvoda do prerade. Preventivne mere su osnovne i glavne mere za zaštitu proizvoda u skladištima i imaju za cilj, da se spreči pojava štetnih insekata i grinja, ili pak ako dođe do pojave, onemogućiti njihovo dalje razviće i razmnožavanje. Sprovođanjem preventivnih mera mogu se izbeći gubici koje sa sobom povlači njihova pojava.

Poljoprivredni proizvodi se čuvaju u skladištima različitih tipova, kako po veličini i konstrukciji tako i po građevinskom materijalu od kog su sagrađena. Kada su skladišta prazna, treba da se iskoristi za detaljno mehaničko čišćenje. Manje ili veće količine neutrošenog proizvoda iz predhodne žetve treba ukloniti u posebnu prostoriju, i ne treba ih mešati sa proizvodima nove žetve.

Prazne skladišne prostorije se detaljno čiste iz njih se uklanjaju svi zaostatci starog žita, otpatci i smeće koga ima na podu, u uglovima, u pukotinama zidova i stubova, na gredama konstrukcije i ostalim mestima. Sakupljeni otpaci se iznose iz skladišta i spaljuju ili zakopavaju. Otpatke treba spaliti van skladišta, a ako postoji mogućnost korišćenja za ishranu stoke onda ih treba dezinfektirati (uništavanje insekata).

Pred novu žetvu se vrše i potrebne popravke skladišta. Naročito je važna popravka drvenog poda kroz koji mogu da propadnu male količine proizvoda i da omogućе skriveno razmnožavanje štetočina. Slične popravke se vrše na zidovima, u uglovima i na stubovima korišćenjem odgovarajućeg građevinskog materijala. Popravkom krova i prozora u podnim skladištima sprečava se prodor vode u toku kišnih dana i kvašenja proizvoda. Popravkom mreža na prozorima sprečava se ulazak ptica. Uz nabrojane popravke pažnju treba pokloniti i stanju u kome se nalaze vrata, prozori, razni tehnički uređaji, krov, zidovi itd. Priprema skladišta i čišćenje moraju se obaviti blagovremeno, kako bi se nakon toga mogla izvesti hemijska dezinfekcija skladišnih prostorija za skladištenje novog žita.

Mera se sprovodi prskanjem unutrašnjih površina skladišnog prostora insekticidima u obliku emulzije ili suspenzije. Od insekticida se koriste dozvoljeni preparati koje preporučuje stručna služba uz obavezno sprovođenje uputstva za upotrebu. Pri tome je važno da određena količina aktivne supstance insekticida bude deponovana po jednom metru površine a to je isključivo savet dat od stručnog lica. To je zbog toga što primenjeni insekticidi imaju rezidualno dejstvo od nekoliko nedelja do nekoliko meseci u skladištu (karenca). Cilj dezinfekcije je da se iz skladišta eliminišu zaostali insekti posle čišćenja, tkz. „rezidualna“ populacija u raznim skrovitim mestima nedostupnim čišćenju. Ova populacija predstavlja najveću opasnost za nove proizvode. Insekti, naročito žišci mogu vrlo dugo, nekoliko meseci, da se održavaju na otpacima i da sačekaju nove proizvode na koje odmah prelaze.

Tretiranje praznih skladišta treba da se obavi znatno ranije pre nove žetve ako se koriste insekticidi sa kontaktnim dejstvom. Insekti treba kroz duži period vremena, najmanje dve do tri nedelje da bude izložen kontaktu sa insekticidom u toku kretanja preko unutrašnjih površina radi traženja hrane. Jedino kad se koriste gasovita sredstva i insekticidi koji imaju jako izraženo fumigantno dejstvo, ovaj posao može da se obavi samo oko nedelju dana pre žetve. Svrha ovog tretiranja nije da se proizvodi zaštite od napada štetočina u toku skladištenja. Ako se insekti unesu u skladište sa novim proizvodom ili na bilo koji drugi način prođu unutra ova mera neće sprečiti njihovo razmnožavanje. U najvećem broju skladišta u kojim je sprovedena

hemijska dezinfekcija pre žetve, dolazi do pojave štetočina ako se ne sprovedu i druge preventivne mere.

Vujaklija Gordana, dipl.ing.stočarstva

PROJEKTOVANJE SISTEMA ZA DEPONOVANJE STAJNJAKA

Farme moraju usvojiti pravila dobre poljoprivredne prakse na polju deponovanja i recikliranja otpada sa farmi i recikliranja organskog otpada iz agroindustrije na zemljište. Preporučuje se da se izradi kodeks dobre poljoprivredne prakse za sektor poljoprivrede u Srbiji. Navedena su najvažnija pitanja u oblasti kontrole zagađenja na farmama i kontrola zagađenja organskim otpadom iz agroindustrije. Uspešnost projekta upravljanja otpadom zavisi od sledećih ključnih elemenata:

- Razvoj dobrih poljoprivrednih praksi u oblasti recikliranja organskog otpada na obradivim površinama
- Uvođenje finansijskih podsticaja u formi promovisanja ušteda na ceni đubriva i vrednosti nutrijenata iz otpada
- Sprovođenje i primena zakonskih propisa u oblasti zaštite vodenih tokova i životne sredine od zagađenja organskim otpadom; Ovo podrazumeva saradnju nadležnih organa
- Kvalifikovane i motivisane stručne službe kao podrška projektu
- Obezbeđenja poboljšanih i dobro lociranih deponija za stajnjak za deponovanje otpada na farmama
- Odgovarajuća mehanizacija za prikupljanje, deponovanje, prevoz i primenu otpada iz poljoprivredne proizvodnje
- Podsticanje kooperacije poljoprivrednika u cilju pružanja i korišćenja usluga odnošenja organskog otpada sa farmi i iz agroindustrije i korišćenja tog otpada na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu jedne od strana
- Pravilnik o dobrim praksama za recikliranje otpada na zemljištu
- Uvođenje planova za upravljanje otpadom i nutrijentima za poljoprivrednike
- Pružanje informacija i podrške stručnim službama u cilju pokretanja inicijativa za račun korisnika za bolje prakse deponovanja otpada i recikliranje nutrijenata na usevima

Rizik od zagađenja voda može se kontrolisati smanjenjem količine otpada koji treba obraditi, deponovati i distribuirati. Maksimalno smanjenje količine otpada podrazumeva integraciju dobrih poljoprivrednih praksi koje se odnose na stočarstvo i sisteme za držanje. Jedan od važnih aspekata je i potrošnja vode u sistemu izdubravanja i deponovanja otpada. Racionalna potrošnja vode za pranje površina je posebno važna za sisteme za osoku. Prekomerna količina vode u sistemu je posledica

-Curenja sistema pojila- dobra praksa podrazumeva redovno održavanje pukotina

-Prekomerne potrošnje vode na površinama za držanje stoke. Izdubravanjem čvrstog stajnjaka lopatama smanjuje se količina vode potrebna za ispiranje površina.

Kratak izveštaj o cenama poljoprivrednih proizvoda u Srbiji

Poštovani proizvođači od ovog broja agrobiltena koji priprema i štampa PSSS Loznica pišaćemo i obavestavati vas o kretanju cena poljoprivrednih proizvoda u Srbiji, odnosno o podacima STIPS-a, (SISTEMA TRŽIŠNIH INFORMACIJA POLJOPRIVREDE SRBIJE).

Dobra ponuda i potražnja povrća na zelenoj pijaci u Loznici u toku prve nedelje oktobra. Zimnica se uveliko sprema i proteklih je dana posebno bila izražena prodaja paprika i krastavčića. Zabeležen je skok cena karfiola i paradajza u odnosu na predhodnu nedelju. Što se voća tiče kupci su najviše interesovanja pokazali za grožđe koje je odličnog kvaliteta. Sveže smokve i šljive su na izmaku, a pojavile su se dunje i šipurak po ceni od 100 dinara za kilogram.

U Pirotu i dalje miriše na ajvar i turšiju. Bogata ponuda sa promenjenim cenama paprike, paradajza. Nastavlja se trend dobre ponude sezonskog voća, a dominantne cene bile su na prošlonedeljnom nivou.

Na Kalenić pijaci u Beogradu zabeleženo veće poskupljenje karfiola i manje kod crvene paprike. Cena dinje je pala, a razlog je slabiji kvalitet. Asortiman povrća je bio odličan, a cene kod ostalih povrtarskih kultura su ostale na prošlonedeljnom nivou. Na tezgama gde je zastupljena prodaja voća primetna je slabija ponuda breskve, što je dovelo do rasta cene u odnosu na prošlu nedelju. Takođe je znatno lošija ponuda šljive pa su bile skuplje kod većine prodavaca. Za razliku od šljiva i breskvi nešto niža cena je bila kod mandarina. Po prvi put se ove sezone mogao pazariti uvozni nar.

Nastavljena je dobra ponuda sezonskog povrća na kvantaškoj pijaci u Beogradu. Zabeležen je pad cena kornišona, patlidžana i celera, dok su skuplji bili karfiol, krastavac salatar, lubenice, crvene paprike, zeleni paradajz, paškanat, peršun korenaš i tikvice. U ponudi nijebilo dinje, a lubenice su se nudile samo na jednom prodajnom mestu. Prvi put se pojavio u ponudi nar iz Turske i Crne Gore. Bolji asortiman i ponuda jabuka uticali su na nešto niže cene pojedinih sorti. Zabeležen je pad cene kod kivija, limuna i mandarina. Sve je slabija ponuda šljive što je dovelo do rasta cene.

Slaba ponuda krupne stoke na stočnoj pijaci u Pirotu što je dovelo do blagog porasta dominantne cene teladi telesne mase do 160kg obe rase. Slična je bila situacija i u klanicama pirotskog okruga.

U klanicama južnobanatskog okruga zabeležen je blagi pad cene tovne junadi, dok se otkupne cene ostalih kategorija goveda nisu menjale.

Nešto bolja ponuda teladi telesne mase do 160 kg kako SM rase tako i grla HF rase na stočnoj pijaci u Obrenovcu karakteristika su prve nedelje oktobra.

Prodajna cena priplodnih junica na stočnoj pijaci u Subotici zavisila je protekle nedelje od uzrasta, starosti i kvaliteta grla i kretala se od 50.000 do 100.000 dinara. Što se tovne junadi tiče dominirala je prodajna cena od 180 din po kg.

Otkup teladi u klanicama na području Čačka i ostalih mesta zlatiborsko-moravičkog regiona se protekle nedelje odvijao po ceni od 300-350 din. za muška i 280-300 din/kg za ženska grla. Dominantna otkupna cena krava za klanje iznosila je 100 din. po kg.

Na stočnoj pijaci u Zrenjaninu su se prošle sedmice mogla pazariti samo prasad a ostale kategorije na farmama.

U Obrenovcu je na stočnoj pijaci ponuda tovnih svinja bila nešto bolja nego prethodne nedelje ali je slaba prodaja naterala odgajivače i trgovce da spuste cene, tako da se prodajna cena kretala od 130-140 din po kg.

Na stočnim pijaca u Pančevu i Vranju su se uglavnom nudila prasad .

Blagi pad cene jagnjadi zabeležen je na stočnoj pijaci u Loznici u odnosu na prošlu nedelju. Dominirao je iznos od 210 din po kg, dok su se ovce prodavale po ceni od 120 din za kg. Na području Obrenovca, Vranja i Požarevca ponuda je bila veoma slaba.

U toku prve sedmice oktobra u Pančevu je bilo u ponudi kukuruza u klipu roda 2011. godine. Zabeležen je pad cene pšenice u odnosu na prošlu nedelju.

Dobra ponuda i slaba tražnja žitarica i ostalih stočnih hraniva karakteriše prošlu nedelju u okolini Pirotu. U maloprodajnim objektima u ovom gradu je nastavljena konstantna ponuda ali slaba tražnja svih proizvoda.

Dominantna cena kukuruza u Obrenovcu je iznosila 22 din, pšenice 23 din a stočnog ječma 24 din za kg.

PSSS - „POLJOSAVET” DOO - LOZNICA

015/883760 883 546 WWW.ZZPLO.COM